

Записник бр. 4

Записник са Четврте седнице Одбора за праћење спровођења ИПАРД II програма
20. новембар 2018. године, Београд

I Списак учесника:

Седници су присуствовали чланови ИПАРД II Одбора за праћење (у даљем тексту: ОП) са правом гласа, и то представници:

1. Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: МПШВ);
2. Министарства заштите животне средине;
3. Министарства привреде;
4. Министарства трговине, туризма и телекомуникација;
5. Министарства државне управе и локалне самоуправе;
6. Министарства просвете, науке и технолошког развоја;
7. Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања;
8. Министарства омладине и спорта;
9. Министарства културе и информисања;
10. Републичког завода за статистику Србије;
11. Привредне коморе Србије;
12. Сталне конференције градова и општина;
13. Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство;
14. Задружног савеза Србије;
15. Националне асоцијације воћара и повртара „Плодови Србије“;
16. Националног друштва за воћарску производњу „Наше воће Србија“;
17. Асоцијације пољопривредника;
18. Асоцијације пољопривредних произвођача „Војводина аграр“;
19. Мреже за рурални развој Србије;
20. Националне асоцијације прерађивача млека „SEDA“;
21. Националне асоцијације „Сеоски туризам Србије“;
22. Удружења грађана „Национална LEADER мрежа“;
23. Националног удружења за развој органске производње „SERBIA ORGANICA“;
24. Савеза удружења независне асоцијације пољопривредника Србије“;
25. Удружења „Натура Балканика“, и
26. Српског удружења младих пољопривредника.

Присутни представници без права гласа:

1. ИПАРД Агенције, МПШВ (у даљем тексту: ИА);
2. Министарства финансија;
3. Канцеларије за ревизију система управљања средствима ЕУ (Ревизорско тело), и
4. Министарства за европске интеграције.

Присутни представници у својству посматрача:

1. Пољопривредног факултета Универзитета у Београду;
2. Пољопривредног факултета Универзитета у Новом Саду;
3. Института за примену науке у пољопривреди, и
4. Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва.

Истовремено, Четвртом заседању ИПАРД ОП присуствовали су и: национални ИПА координатор (министар за европске интеграције), као и представници Европске комисије (у даљем тексту: ЕК) и Делегације Европске уније у Републици Србији (у даљем тексту: ЕУД). Уместо националног службеника за одобравање (у даљем тексту: НАО), г-ђе Славице Савичић, седници ИПАРД ОП је присуствовао г-дин Вук Делибашић, саветник министра финансија.

Седници нису присуствовали чланови ИПАРД II Одбора за праћење (са и без права гласа), и то представници:

1. Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
2. Развојне агенције Србије;
3. Удружења пољопривредника „Клуб 100П плус“;
4. Удружења произвођача млека Србије;
5. Агрономског факултета у Чачку Универзитета у Крагујевцу.

Резултат: Било је присутно 28 чланова/заменика чланова (од којих су 3 члана представници МПШВ) од укупно 32 са правом гласа. Кворум је постигнут и одлуке су се могле доносити.

Прилог 1 Записника: Листа учесника;

Прилог 2 Записника: Дневни ред.

II Исход седнице ИПАРД ОП:

Тачка 1. Дневног реда

Четврта седнице Одбора за праћење спровођења ИПАРД II програма започела је обраћањем **г-ђе Јасмине Миљковић**, шефа Управљачког тела (у даљем тексту: УТ) поздрављајући присутне госте и дајући реч председавајућем ОП, г-дину Браниславу Недимовићу, министру пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Г-дин Бранислав Недимовић је нагласио да у односу на претходно заседање ОП сада има конкретних резултата, нарочито након потписивања Финансијског споразума између Владе Републике Србије и Европске комисије. Резимирао је да је пристигло преко 500 апликација у прва три позива и да то повлачи и одређене изазове. Четврти јавни позив је у току, а пети у припреми. На основу досадашњег искуства, уочено је да би одређене елементе требало изменити у ИПАРД II програму. Први видљивији помаци у реализацији ИПАРД II програма очекују се почетком децембра 2018. године, када ће се објавити ранг листе за тракторе. Захваљујући подршци Министарства финансија у првој половини 2019. године омогућиће се и нова запошљавања што је од великог значаја за акредитацију нових мера (М7 и М9). Наглашен је значај Мере 9 (Техничка помоћ) јер ће допринети неопходном јачању институција. Кренуло се са доношењем решења о одобравању пројеката а ИПАРД подршка је прва конкретна помоћ ЕУ намењена директно физичким лицима и другим корисницима.

Тачка 2. Дневног реда

Г-ђа Јадранка Јоксимовић, Национални ИПА координатор (у даљем тексту: НИПАК) и министар за европске интеграције, надовезала се на уводно обраћање министра МПШВ и поновила да је ИПАРД подршка помоћ ЕУ која по први пут иде у руке физичким лицима. Проблеми у спровођењу ИПАРД II програма не треба да занимају крајње кориснике, а јачањем оперативне структуре и већом транспарентности постићи ће се бољи резултати. Очекује се да Министарство финансија допринесе стабилности Оперативне структуре подршком у запошљавању нових кадрова у Управи за аграрна плаћања (у даљем тексту: УАП), као и да ће се водити рачуна о задржавању кадрова јер су персонална решења битна са аспекта институционалне меморије. Анализе о спровођењу ИПАРД програма у суседним земљама указују да је у Србији поднет знатно већи број апликација већ у првим јавним позивима. Министарство за европске интеграције и НИПАК, заједно са Министарством финансија ће дати пуну подршку да се омогући стабилност структуре и да персонална померања не угрозе спровођење ИПАРД II програма.

Тачка 3. Дневног реда

Г-дин Вук Делибашевић, саветник министра финансија, је у својству замене Славице Савичић, Националног службеника за одобравање (НАО), нагласио да је 2018. година кључна када је у питању почетак спровођења ИПАРД II програма у Републици Србији. Финансијски споразум је потписан и ступио је на снагу у јуну 2018. године. Први захтев за пред-финансирање за ИПАРД II програм поднет је Европској комисији у септембру и одобрена су средства у износу од 22,5 милиона евра. Поред текуће имплементације акредитованих мера 1 и 3, започете су и припреме за акредитацију осталих мера у оквиру ИПАРД II програма, и то мера 7 и 9. Министарство финансија и одговорна лица и тела у оквиру Управљачке структуре (НАО, НАО СО и Национални фонд) ће у наредном периоду активно пратити спровођење ИПАРД II програма у циљу обезбеђења ефективне и ефикасне функционисања система и спровођења самог програма, укључујући и подршку и координацију активности везано за акредитацију нових мера. Наглашен је значај почетка спровођења ИПАРД II програма за сектор пољопривреде и руралног развоја, подршку пољопривредним произвођачима, доступност фондова, јачање конкурентности сектора производње и прераде хране, укључујући и преговарачки процес и Поглавље 11.

Тачка 4. Дневног реда

Г-дин *Liam Breslin*, руководилац јединице за претприступну помоћ Генералног директората за пољопривреду и рурални развој (у даљем тексту: ДГ АГРИ), је честитао Републици Србији на досадашњем раду у спровођењу ИПАРД програма јер је читав процес сада у „нашим рукама“. Поновио је да је уводна реч министра Недимовића важна јер је нагласио да морамо размотрити шта се може унапредити у ИПАРД програму, а такође се захвалио и на подршци указаној од стране министарке Јоксимовић и шефа УТ. Такође је подсетио на подршку коју пружа г-ђа Anna Nowak из ДГ АГРИ и г-дин Laslo Arendas из Делегације Европске уније у Србији. Две главне поруке које је упутио су:

- Мора се ићи брже јер је пристигао већи број апликација него што је било очекивано, а подршка пољопривредним произвођачима и прерађивачкој индустрији је неопходна што пре. Утисак је да су пољопривреда и прерађивачка

индустрија у Србији на релативно добром нивоу, али ће ИПАРД подршка пружити велики подстрек.

- Решења о одобрењу пројеката за прве позиве за мере 1 и 3 би требала бити донета до краја јануара 2019. године, односно уговори са пољопривредним произвођачима и прерађивачима до тада треба да буду потписани.

Кључни проблем у успореној обради захтева у Србији је у некомплетним апликацијама. Акредитација мера 7 и 9 се мора брзо спровести.

Тачка 5. Дневног реда – Усвајање предлога дневног реда и усвајање Предлога записника са претходног заседања ОП

Г-ђа Јасмина Миљковић је подсетила на правила за гласање чланова/заменика чланова ОП, те је Предлог дневног реда и Предлог записника са претходног заседања ОП једногласно усвојен.

Одлука број 1

Дневни ред је усвојен једногласно.

Одлука број 2

Записник са Треће седнице ОП је усвојен једногласно.

Тачка 6. Дневног реда – Спровођење ИПАРД II програма

Г-дин Небојша Петровић, в.д. помоћник министра, Сектор за управљање средствима ЕУ, Министарство финансија, захвалио се представницима Европске комисије и локалним партнерима на изузетној сарадњи упркос великим персоналним променама уз назнаку да је ипак квалитет и континуитет одржан.

Кроз презентацију која је представила опште информације о програму и спровођењу мера, указано је на кључне активности везано за потписивање Финансијског споразума и подношења првог захтева за пред-финансирање, активности ИПАРД Радне групе и Акциони план за акредитацију мера 7 и 9 са расподелом одговорности и рокова. Представљени су и административни капацитети Управљачке структуре, као и план обуке и усавршавања кадрова који је припремљен за 2019. годину у координацији са Националном Академијом, који предвиђа и обуке у ИПАРД контексту. У наредном периоду очекује се наставак рада ИПАРД Радне групе, спровођење активности у складу са Акционим планом за акредитацију мера 7 и 9, као и праћење спровођења акредитованих мера 1 и 3.

Г-ђа Јасмина Миљковић је представила тренутно стање и планиране активности УТ, изградњу капацитета и план наредних позива. Указујући на комплексност управљачке структуре, наглашена је потреба за добром комуникацијом, координацијом и посвећеност како би се остварио напредак. Представљени су елементи укључени у актуелни предлог измена ИПАРД II програма, као и план да се нови сектори (вино и производња конзумних јаја) укључе у следеће измене програма. Појашњено је да су кроз измене програма и Листу прихватљивих трошкова обухваћене и инвестиције у расадничарску производњу и

родитељска јата тешког типа. У току је припрема мера 7 и 9 за акредитацију кроз припрему процедура и правилника о спровођењу мера.

Г-дин Жарко Радат, в.д. директор УАП МПШВ, је представио напредак у обради захтева, извештај о одобреним и одбијеним захтевима и разлозима за одбијање захтева. До сада су завршена три јавна позива а у току је четврти. Два јавна позива су обухватила Мери 1 а један јавни позив Мери 3, с тим да нису обухваћене инвестиције у градњу. Док је Први јавни позив био намењен инвестицијама у пољопривредну механизацију, Други јавни позив је био намењен набавци трактора и број пристиглих захтева за Други јавни позив је био неочекивано велики. Први јавни позив је спроведен без рангирања по редоследу подношења захтева, док је Други јавни позив морао да се реализује кроз рангирање јер је пристигло чак 393 захтева само за тракторе а издвојени фонд је предвиђен за 180-195 трактора. Прелиминарно рангирање је завршено што је изискивало 80% посла УАП. Завршетак поступка са рангирањем трактора очекује се почетком децембра.

Побројани су изазови у спровођењу мера као што су неиспуњеност општих и посебних услова у фази одобравања пројеката. Позитивна чињеница је да није било одбијања захтева након контроле на лицу места што значи да је административна обрада спровела добру тријажу захтева. Од свих примљених захтева, 100% је било административно „неисправно” због некомплетности документације те су странкама упућивани дописи са захтевима за допуну апликација. Највише времена је изгубљено на допуне захтева и највећи број допуна се односио на пословне планове и понуде. Тренутно је поднето 9 захтева за исплату и до краја године се очекује да ће бити и првих исплата. За расписани Четврти јавни позив пристигао је и први захтев. Изазов у Мери 3 је био дуг процес прибављања референтних цена процесне опреме који подразумева комуникацију не само са домаћим већ и са иностраним фирмама. Завршетак поступка за Мери 3 очекује се до краја фебруара 2019.

Како би се обавили бројни послови на обради захтева, УАП је спровео низ мера као што је привремени премештај 11 запослених из других сектора у Сектор за одобравање пројеката где су тренутно најинтензивније активности, прековремени рад и рад суботом. За наредни период планирано је попуњавање 10 радних места. Спреман је и план запошљавања који предвиђа 70 новозапослених у УАП (због акредитације нових мера 7 и 9, активирања писарнице УАП и увођења ПРАГ групе).

Тачка 7. Дневног реда – Дискусија о резултатима претходна три позива. Како смањити проценат одбијених захтева?

Г-дин Liam Breslin је истакао да је за очекивати било да ће апликације бити непотпуне, што ће успоравати даљу обраду захтева. Важна порука која из тога проистиче је да се корисници морају едуковати. Постоји разумевање да није једноставно убрзати процес, неке мере су предузете, уведене су радне суботе, појачање запослених у одређеним секторима, али генерални закључак је да је спора обрада захтева. Наглашено је очекивање да ће са новим позивима током 2019. године доћи до прогреса.

Г-ђа Anna Nowak-Wood, програмски менаџер, ДГ АГРИ, надовезала се на изјаву свог колеге г-дина Liam Breslin-а да је број пристиглих захтева задовољавајући али да је обрада захтева спора. Неопходно је унапређење информисаности о условима прихватљивости захтева, мора се радити на њиховој промоцији, обукама о комплетности захтева, као и о пословним плановима. Неопходне су обуке, обуке и обуке!

Што се тиче базе референтних цена, неопходно је хитно успоставити систем пре расписивања нових позива о изградњи и опремању објеката и за спровођење активности у том правцу је дато охрабрење.

Г-дин Жарко Радат се захвалио на препорукама и подсетио да се управо и спроводе обуке будућих корисника у сарадњи УАП, УТ и пољопривредним саветодавним и стручним службама (у даљем тексту: ПССС). Највећи проблем из његовог угла су пословни планови. На недељним састанцима УАП и УТ који се редовно одржавају отклањају се сви проблеми како би се дошло до већег броја корисника.

Г-дин Александар Богићевић, в.д. помоћника министра МПШВ, Сектор за рурални развој, је појаснио да су ПССС укључене у обуке, али оне имају капацитета за одређени број захтева. На терену се појављује много консултантских кућа са „лошим“ пословним плановима. Како би се то избегло, треба наћи механизам за „акредитацију“ консултантских кућа да би се осигурали подносиоци захтева.

Г-дин Иван Бошњак, државни секретар у Министарству државне управе и локалне самоуправе, препоручио је да би требало искористити ресурсе овог министарства које спроводи тренинг тренера на локалном нивоу и нуди подршку у спровођењу тих активности. Такође је препоручио и Сталну конференцију градова и општина у подизању свести и информисаности о ИПАРД програму.

Г-дин Данило Голубовић, саветник министра за европске интеграције, Министарство за европске интеграције, се сагласио да на терену није одрађена добра едукација. Слика стања је боља у Војводини него на југу Србије где има веома мало пријава. Препоручио је да треба организовати састанак са регионалним развојним агенцијама како би се укључиле активније у процес информисања. Премда агенције имају знања о *IPA* пројектима, много мање знају о самом ИПАРД програму. Треба посветити пажњу југу Србије, а такође је важна и улога ПССС у томе.

Г-ђа Anna Nowak-Wood се апсолутно сагласила да треба ставити нагласак на југ земље. Такође је навела хрватско искуство при чему је њихова ИПАРД Агенција објавила листу консултантских кућа које су прошле обуке у трајању од најмање 3 дана. Што се тиче самих регионалних развојних агенција, оне обично имају одличан квалификован и обучен кадар те их треба искористити као ресурс јер могу бити јако корисне. ПССС су до сада помогле у припреми 26 ИПАРД апликација и подршка коју су пружиле је драгоцену.

Г-дин Жарко Радат је подсетио да су у два наврата организоване обуке за консултантске куће и да са таквом праксом треба наставити и даље. Друга важна чињеница је да је избрисан услов прописан правилницима да су прихватљиви рачуни/понуде само оних консултантских кућа које су у АПР уписане под одговарајућом шифром.

Г-ђа Сања Продановић, руководилац Групе за техничку помоћ и промоцију, УТ МПШВ, је потврдила да су регионалне развојне агенције биле укључене у информативну кампању али уз одговарајући опрез јер се није смело спроводити превише промоција како се УАП не би оптеретио превеликим бројем захтева. Квалитет информисања ће се и даље побољшавати и радиће се на томе.

Г-ђа Јасмина Миљковић је нагласила да запослени из УАП најбоље знају детаље у вези са информисањем корисника јер су и сами укључени у обраду захтева, али имају ограничено време које могу посветити информисању, те се налазе у „зачараном” кругу.

Г-дин Данило Голубовић је скренуо пажњу да се на терену појавило и доста тзв. „агенција” које узимају авансна средства за консултантске услуге без повраћаја, без обзира на исход обраде захтева. То може утицати на смањење популарности ИПАРД програма. Предлог ДГ АГРИ да се објави листа обучених агенција је конструктиван и у многоме може повећати дозу сигурности код самих апликаната приликом избора консултантских кућа чије услуге користе.

Г-ђа Радмила Вучинић, Асоцијација пољопривредних произвођача „Војводина аграр” је појаснила да у Хрватској постоји и тзв. „Удруга консултаната” са одређеном репутацијом која је формирана тек након реализације првих јавних позива. Услов чланства је био да свака консултантска кућа прикаже да је успешно реализовала одређени број пројеката, а то је доста сигурнији показатељ у односу на то да ли је консултантска кућа прошла кроз извесне обуке.

Тачка 8. Дневног реда – Предлог модификација ИПАРД II програма

Г-дин Слободан Живановић, руководилац Групе за програмирање, УТ МПШВ, појаснио је да се предлог модификација по први пут спроводи на овај начин. Док је прва измена програма спроведена у електронским путем, сада је спроведена акредитована процедура за измену ИПАРД II програма гласањем на седници Одбора. На данашњој седници очекује се усвајање предлога измена, након чега ће измене бити прослеђене Европској комисији, а усвајање измена се очекује до краја 2018. године. Важне измене предложене овом приликом су дерогација за мале произвођаче у М1 мери како би им се дозволило да се достизање националних и ЕУ стандарда проверава само у сектору у оквиру кога подносе захтев а не на целом газдинству. У мери М7 је дефинисана листа насељених места која не припадају руралним подручјима како би се мера спроводила само у руралним подручјима. Средства из М7 и М9 за 2015. и 2016. годину су алоцирана на М3 за исте календарске године. Представљени су и остали предлози за измене ИПАРД II програма.

Тачка 9. Дневног реда – Дискусија и одобрење Предлога модификација ИПАРД II програма

Г-дин Александар Миловановић, представник Српског удружења младих пољопривредника, напоменуо је да измена у критеријумима рангирања подносилаца захтева за младе пољопривреднике до 40 година старости не иде њима у прилог (Поглавље 8.6.10 ИПАРД II програма). С обзиром да је изменама предложено да се старост не разматра у тренутку подношења захтева, подносилац захтева може до тренутка доношења одлуке о одобравању захтева имати више од 40 година. Такође је предложио да се интензитет помоћи за младе пољопривреднике увећа за 10% више у односу на обичног корисника уместо тренутних 5%. Предложено је и да младим пољопривредницима приликом рангирања треба дати већи број поена за тај критеријум.

Г-дин Слободан Живановић је појаснио да дефиниција младих пољопривредника проистиче из Секторског споразума. УАП је препоручио да је логичније и једноставније

проверавање овог критеријума у тренутку подношења пријаве. Свакако ће за будуће измене ИПАРД II програма бити размотрене ове сугестије.

Г-ђа Анна Nowak-Wood је поновила да је формулација дефинисања младих пољопривредника из Секторског споразума усаглашена са дефиницијом коју примењују и земље чланице. Оваква дефиниција чак иде у прилог подносилаца захтева јер се граница за разматрање помера на тренутак када се доноси одлука о одобравању захтева и то повећава опсег подносилаца захтева. Такође, млад пољопривредник има једино предност приликом бодовања али то не значи да су корисници старији од 40 година искључени из програма.

Г-дин Данило Голубовић је такође навео пример да треба применити критеријум младог корисника ИПАРД подстицаја чак и када су млади власници правних лица. Уколико се не узму и они у обзир биће дискриминисани јер се критеријум примењује само на физичка лица.

Г-дин Божо Јоковић, Национално друштво за воћарску производњу „Наше воће Србија” је такође подржао предлог Српског удружења младих пољопривредника да се граница за разматрање старости младих пољопривредника врати на тренутак подношења апликације. Сами подносиоци не знају колико дуго може трајати административна обрада захтева и да ли ће у том моменту имати више од 40 година. Нагласио је и неопходност посвећености мерама финализације пољопривредних производа, сектора прерађивачке индустрије као и наступа прерађивачких групација на тржишту.

Г-ђа Радмила Вучинић покренула је питање прихватљивости трошкова за капајуће траке (кап по кап), јер оне након једне производне сезоне више нису за коришћење, па се поставља питање правдања наменског коришћења подстицаја у периоду од 5 година ако се траке више не користе већ после прве године. Предложила је да треба наћи начин да се изађе у сусрет произвођачима.

Г-дин Слободан Живановић је навестио да би у следећој измени ИПАРД II програма требало искључити подршку за такву врсту опреме из ИПАРД II програма и пребацити је у националне мере. Такође је предложио одржавање састанка да би се појасниле ставке из Листе прихватљивих трошкова да се не би у једном тренутку захтевало укључивање а потом искључивање за исти трошак са Листе.

Г-дин Божо Јоковић је објаснио да капајуће траке нису адекватна опрема за наводњавање на неравним теренима и да треба предвидети набавку цеви чврстог профила.

Г-дин Ђорђе Моравчевић, професор, Пољопривредни факултет Универзитета у Београду је дао предлог да би сами стручњаци морали да се укључе у дефинисање прихватљивих трошкова да се не би дешавали пропусти.

Г-ђа Јасмина Миљковић је потврдила да ће сви предлози за унапређење и будуће измене ИПАРД II програма бити узети у обзир и биће представљени Европској комисији. Такође је иницирала гласање за усвајање Предлога модификација ИПАРД II програма, који је ОП једногласно усвојио.

Одлука број 3

Предлог модификација ИПАРД II програма усвојен једногласно.

Тачка 10. Дневног реда – Припрема ИПАРД мера за наредни циклус акредитације – мере М7 и М9, УТ и УАП

Г-ђа Лидија Аћимовић, Руководилац Групе за агроеколошке мере и локалне иницијативе, УТ, МПШВ, представила је кораке у акредитацији Мере 7 – „Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања”. Нагласила је значај учешћа УТ на *ТАЕКС* радионици у Чанакалеу, Турска у септембру 2018. године, која се десила у правом тренутку када су се припремале и измене ИПАРД II програма. Искуство земаља чланица ЕУ је помогло у бољем разумевању концепта руралног туризма и агротуризма, а такође су представњени различити облици диверзификације не само кроз М7 већ и кроз М5 (*ЛИДЕР*), М9, као и инвестиције у кратке ланце снабдевања (*short value supply chains*). Констатовано је да би оријентација искључиво на агротуризам смањила број потенцијалних корисника М7. Предложено је да треба ажурирати плански документ о сеоском туризму из 2011. године (надлежност МТТТ), а такође је неопходна и секторска анализа за Мери 7. Израда финалне верзије Правилника за М7 се очекује у Q1 2019. године. Листа прихватљивих трошкова је упућена у МТТТ електронском поштом и очекује се мишљење.

Г-ђа Сања Продановић је представила кораке у акредитацији Мере 9 – „Техничка помоћ” и нагласила специфичности саме мере. Побројала је прихватљиве инвестиције које се финансирају овом мером (састанци, експертизе, студије, едукације, тренинзи, итд) и скренула пажњу да, иако је УТ корисник ове мере, посредну корист остварују и други корисници. Реалокацијом су средства из 2015. и 2016. године за М9 преусмерена на М3. Ревизорским налазима је сугерисано да одређене препреке морају бити отклоњене како би М9 заживела (неопходне су измене правног оквира – Закона о буџету и др. који регулише процес тока новца који је специфичан за М9). УТ је покренуло процедуру за запошљавање 6 нових извршилачких радних места а једно од њих је намењено за техничку помоћ. Пројектне активности (*ПЛАЦ* и *ИПА 2013*) су обезбедиле низ обука за М9: израда радног тока, споразума између УТ и УАП, 3 модула за *ПРАГ* правила, измену процедура, итд.

Г-дин Новак Ушћумлић, Сектор за комуникацију са Европском комисијом и пројектно управљање, УАП МПШВ, је представио активности УАП на реализацији акционог плана на акредитацији М7 и М9. АП је спреман и прослеђен НАО који је даље проследио исти у ДГ АГРИ. У току је покретање процедуре за запошљавање нових 10 службеника у УАП, а за будуће потребе је неопходно проширити Акт о систематизацији. Актуелно је и унапређење процедура за спровођење Мере 7, као и склапање Споразума о сарадњи између УАП и МТТТ. Остварена је добра комуникација у његовој припреми и доведен је до фазе потписивања. За М9 је одржано 3 модула тренинга о *ПРАГ* правилима.

Тачка 11. Дневног реда – Досадашње активности на Плану видљивости и комуникације и планови за наредни период

Г-ђа Сања Продановић је побројала досадашње активности на видљивости и комуникацији ИПАРД II програма. Током 2017. године је одржано преко 30 различитих догађаја, док је само од јуна 2018. године одржано 6 инфо догађаја у склопу кампање 9 инфо дана МПШВ за ИПАРД II програм. Значајно информисање корисника се обавља и преко интернет страница УАП и МПШВ. Представљен је број посета на интернет страницама, број дистрибуираних лифлета као и број наступа у јавности. Едукације ПССС

АП Војводине су завршене прошле недеље док ће ПССС из Централне Србије бити обучене кроз даље тренинге локалних експерата и експерта из Хрватске о пословним плановима. Годишњим програмом рада ПССС је током године информисано преко 6.000 учесника зимских школа, предавања, радионица, кроз наступе на медијима, портале и билтене. У наредном периоду ће се наставити са обукама консултаната, заинтересованих страна и партнера, СКГО, ПКС и регионалних развојних агенција. У припреми је нова ИПАРД интернет страница која ће бити видљивија у односу на тренутно доступан банер на сајту МПШВ. Припремаће се и штампани и електронски материјал, као и спотови за ТВ.

Г-дин **Liam Breslin** се надовезао на презентацију о видљивости и поставио питање када и где ће бити објављени спискови са исплаћеним ИПАРД подстицајима. Имајући у виду да ће се већина захтева за тракторе обрадити у новембру а за опрему и механизацију у децембру, поставио је питање да ли ће спискови са добрим ИПАРД подстицајима бити одмах доступни.

Г-ђа **Александра Бачевић**, Група за информисање УАП МПШВ, је појаснила да је обавеза УАП да објави листу о реализацији подстицаја из претходне календарске године најкасније до 30. јуна наредне године. Листа ће бити објављена пре тог датума, када буде довољно података који се могу презентовати.

Тачка 12. Дневног реда – Презентације удружења, чланова ОП: примери праксе и иновативни приступи

Г-ђа **Јасмина Миљковић** је исказала задовољство због увођења нове тачке дневног реда где се могу представити примери добре праксе удружења.

Г-дин **Драган Рогановић**, Мрежа за рурални развој Србије, је представио историјат и активности мреже. Учествујући у бројним пројектима и промовисању руралног развоја и сарадњи са ЕУ мрежом за рурални развој као и међународним организацијама, мрежа је значајно допринела подизању свести о значају локалних иницијатива, улози младих и жена у активном решавању бројних проблема у руралним подручјима, иновативних приступа као што су кратки ланци снабдевања итд. Због финансијских ограничења, доста је тешко одржавање капацитета мреже али захваљујући великом ентузијазму чланова иста успева да и даље настави своје активности.

Г-дин **Владимир Ивановић**, Национална асоцијација „Сеоски туризам Србије”, је приказао хронологију настанка и развоја асоцијације. Иако је кренула као иницијатива 3 невладине организације, са развојем интернет технологије у Србији се доста променила ситуација па тренутно страница www.selo.rs окупља преко 5.000 чланова у 84 општине у Србији са понудом сеоског туризма. Унапређен је сајт IV генерације окупљајући сва домаћинства која се баве сеоским туризмом са преко 3.000 посета дневно. Током 2018. године је забележено преко 900.000 посета а уведен је и резервациони систем где домаћинства у истом дану одговарају туристима и управљају резервацијама. Асоцијација пружа бесплатну услугу коришћења интернет странице а такође спроводи и бројне пројекте у сарадњи са министарствима и прекогранично. У мрежи се налази преко 100 газдинстава која испуњавају стандарде ЕУ а сама Србија нуди преко 10 врста различитих видова сеоског туризма што је значајно више од земаља у региону. Тренутно се успоставља и мобилна апликација која ће на 6 језика представљати понуду сеоских

туристичких газдинстава у Србији што ће значајно допринети промоцији руралног туризма.

Тачка 13. Дневног реда – Разно и дискусија

Г-дин Александар Миловановић, представник Српског удружења младих пољопривредника, је искористио прилику да испред Удружења позове присутне на конференцију која је у њиховој организацији планирана за мај 2019. године, где ће једна од тема бити и ИПАРД, што може бити од значаја за видљивост и комуникацију програма. Поставио је и питање о прихватљивом трошку: „израда студије о утицају на животну средину” како би се јасно дефинисало ко је надлежан односно лиценциран за израду такве врсте студије.

Г-ђа Оливера Топалов, Министарство за заштиту животне средине, је појаснила да се студија утицаја на животну средину ради само у одређеним ситуацијама у складу са Законом о процени утицаја на животну средину и односи се само на правна лица а не на физичка лица. Закон конкретно и ближе прописује случајеве када се студија изводи. Лиценца за извођење студија не постоји и не издаје се овлашћеним институцијама.

Г-ђа Радмила Вучинић је поставила три питања о стварању вештачких услова на газдинству. Прво је питање захтевало прецизирање момента када се измена услова на газдинству може сматрати стварањем вештачких услова. Друго питање се односило на начин третирања више газдинстава која су регистрована на истој адреси. Треће питање је како превазићи ризик од немогућности испуњења рока за реализацију инвестиције приликом набавке машина чији се рок испоруке може одужити и на 3-6 месеци.

Г-ђа Наташа Пантић, Сектор за одобравање пројеката, УАП, МПШВ, је истакла да нема униформног одговора шта се сматра вештачки створеним условима, већ се разматра од случаја до случаја контролом на лицу места и административном провером. Пресудан фактор у доношењу одлуке о вештачки створеним условима је да ли су свесно извршене измене на газдинству да би се задовољили законски услови, односно да ли је било намере. Рок реализације инвестиције је доста флексибилан и УАП може изаћи у сусрет корисницима уколико је успорена набавка предметне инвестиције у складу са роком из решења.

Г-дин Жарко Радат је појаснио шта могу вештачки услови да значе: уколико неко жели да се кратким маневром уклопи у услове и буде испред других. Уколико су два газдинства регистрована на истој адреси, то не значи аутоматски да су вештачки створени услови. Увек се посматра шта је промена услова проузроковала те вештачки створени услови нису алат УАП за субјективну елиминацију одређених захтева. Ово јесте осетљива тема и треба пуно о томе причати, али када неко евидентно жели да обмане систем, онда то јесу вештачки створени услови.

Г-ђа Радмила Вучинић је поновила да вештачки створене услове треба појаснити корисницима подстицаја јер у земљама у окружењу постоје транспарентније информације о томе са конкретним примерима.

Александар Богуновић, Привредна комора Србије, дао је коментар да је бодовање у ИПАРД II програму предвиђено на основу критеријума којима се даје предност

одређеним корисницима. Стога кориснике плаши да ли смеју нешто да промене на свом газдинству да би били боље бодовани а да се то не третира као стварање вештачких услова. Да би се такве ситуације избегле, требало би све јасно дефинисати правилницима. Питање које је поставило Удружење младих пољопривредника је на месту јер контрола да ли је корисник напунио 40 година у моменту одобравања захтева је ризична и нема разлога зашто се старосна граница не би проверавала у моменту подношења захтева.

Г-ђа Anna Nowak-Wood је појаснила да дефинисање младих пољопривредника није питање прихватљивости корисника већ питање бодовања/рангирања и давања предности кориснику. Овакав предлог за дефиницију младих пољопривредника је потекао из правне јединице ДГ АГРИ. У вези са Мером 9, са правне стране, иако је крајњи корисник УТ, локално становништво има користи од ове мере кроз обуке, оснивање локалних акционих група, израду локалних стратегија, ланце кратких вредности снабдевања, итд. Очекујемо да ће до одржавања наредног ОП бити припремљен и акциони план за акредитацију новог пакета мера (М4 и М5). У Европској комисији се 14. децембра одржава радни састанак о техничкој помоћи како би се многа техничка питања појаснила. Коначно, нагласила је да се у Јединици за претприступну помоћ у ДГ АГРИ припрема заједнички лого који ће користити све земље кориснице ИПАРД фонда. Поставила је и питање Драгану Рогановићу о томе да ли Мрежа за рурални развој има интернет страницу, с обзиром да су добили помоћ за такву врсту активности.

Г-дин Драган Рогановић је одговорио да се наредних дана очекује успостављање интернет странице али имају кашњења због ограничених људских ресурса којима располажу.

Г-ђа Anna Nowak-Wood је захтевала да јој се проследи линк са енглеском и српском верзијом модификованог ИПАРД II програма јер ДГ АГРИ хиперлинкује ове документе преко наших линкова.

Г-ђа Јасмина Миљковић је подсетила још једном да се упоставља нови сајт МПШВ са ИПАРД страницом уместо тренутног банера на сајту МПШВ, што ће значајно повећати транспарентност Програма.

Г-дин Јовица Јакшић, представник Савеза удружења независне асоцијације пољопривредника Србије, је поставио питање везано за базу референтних цена јер се стиче утисак да је начин формирања цена скривен од јавности. Пољопривредници ће одустајати од инвестиција ако не знају унапред колико ће им бити умањена вредност инвестиције у захтеву. Транспарентност у начину одређивања референтних цена је неопходна.

Г-ђа Наташа Пантић је одговорила да је донет Правилник о референтним ценама у коме је приказана и методологија па је стога цела процедура транспарентна. Три понуде омогућавају кориснику да добро истражи тржиште и да упореди цене са референтним ценама које штите и корисника подстицаја и УАП.

Г-дин Жарко Радат је појаснио да се референтне цене одређују на основу техничке спецификације машине јер се увек искључују најскупље и најјефтиније машине. На овај начин се избегава финансирање машина које су луксузно опремљене додатно

уграђеном опремом. Такође ово не значи да ће УАП одбити такву понуду, већ ће само ограничити интензитет помоћи.

Тачка 14. Предлог дневног реда и датум наредног ОП / затварање IV заседања ОП

Г-ђа Јасмина Миљковић је најавила да ће се следећа седница ОП одржати у другој половини маја или почетком јуна 2019. године. Настојање је да се одржавање седнице поклопи са Међународним сајмом пољопривреде у Новом Саду како би се искористила прилика да се и том приликом боље испромовише ИПАРД II програм.

Г-дин Liam Breslin је закључио да ИПАРД захтева брзо учење у току спровођења програма, као што и пример са референтним ценама показао. Проблеми се морају решавати у току а надамо се да ћемо у томе и успети јер ће се сигурно јављати бројна питања у току спровођења. ОП је добра прилика да се различита питања поставе, и исказао је задовољство што се то данас и десило. Као што се и до сада показало, ДГ АГРИ увек покушава да пронађе функционална решења. Чак су и критике пожељне и не треба се уздржавати да се пропусти не нагласе уколико су продуктивни и са позитивним критицизмом.

III Резиме

Закључак	Одбор за праћење	Активности које следе
Усвајање Дневног реда	Дневни ред усвојен једногласно	
Усвајање Записника са Трећег састанка ОП	Записник усвојен једногласно	
Информација о спровођењу одлука донетих на Трећем састанку ОП	Информација	
Промена именованих чланова/ заменика чланова ОП и представљање нових чланова ОП	Информација о измени Решења	
Спровођење ИПАРД II програма; Тренутно стање у вези спровођења: Први, Други, Трећи и Четврти јавни позив	Информација	
Дискусија о резултатима претходна три позива	Размена информација и препоруке за смањење процента одбијених захтева	
Предлог измена ИПАРД II програма	Информација и одобрење Предлога модификација	Усвајање измена програма у ДГ АГРИ
Припрема ИПАРД мера за наредни циклус акредитације: М7 и М9	Информација	Припрема пакета за Q1-Q2 2019. године

Пети јавни позив за ИПАРД II мере	Информација	Објављивање Петог јавног позива за ИПАРД II мере
План активности видљивости и комуникације (ПАВК)	Информација	Спровођење ПАВК

За Секретаријат ИПАРД II Одбора за праћење

Припремила:

B. Perovic

Г-ђа Бојана Перовић, самостални саветник

Одобрила:

Jasmina Miljkovic

Г-ђа Јасмина Миљковић, руководилац УТ

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ

Г-дин Бранислав Недимовић,
министар пољопривреде, шумарства и водопривреде